

VALÈNCIA: PARÀLISI PERMANENT

ANTONI PUCHADES

Vetges Tu va idear ja fa quatre anys un Túria verd (imatge de la dreta). El riu, però, no ha canviat la seua fisonomia.

La urbanització de l'avinguda de França està paralitzada des del 1991, el PP estudia abaratir la torre de telecomunicacions de Calatrava i el llit vell del Túria continua degradant-se davant la passivitat municipal. On són els projectes de ciutat per a València?

Els grans projectes urbanístics per a la ciutat de València han tingut èxit molt poques vegades. La història urbana del cap i casal està farcida de projectes frustrats en el seu principi o deixats a mitges per una variada gamma de raons ben diferents. Si entre la destrucció de les muralles el 1895 i la guerra civil es van urbanitzar les zones exteriors amb els eixamples en un moment de revitalització de l'economia de les classes mitjanes, alguns projectes com el de l'Avinguda del Baró de Càrcer, que havia de travessar tot el centre de la ciutat de banda a banda, es quedaren a mig acabar. En el cas d'aquesta avinguda, l'obra es va paritzar en topat amb l'autèntic barri antic, obstacle que ha impedit que aquest carrer tinga un origen i un final clars.

Com aquell antic projecte, les dues darreres dècades n'han vist molts, o bé deixats o bé ajornats en el temps fins a l'actualitat. La reconversió de l'antic llit del Túria, el gran projecte del socialista Ricard Pérez Casado, va ser abandonat progressivament per la seua successora, Clementina Ródenas, i pràcticament oblidat per l'equip conservador PP-UV, que va aconseguir el govern municipal amb les eleccions del 1991.

Actualment es pot constatar un retard considerable en projectes com el que afecta la urbanització de l'avinguda de França i el tram de riu corresponent, o el de l'antic escorxador, que primer havia de ser un centre cultural i finalment s'ha projectat com un polisportiu. El Govern valencià, a més, busca finançament privat per la Ciutat de les Ciències –i la seua torre de telecomunicacions projectada per Calatrava– que, asseguren els populars, costarà 50.000 milions i no 28.000 com deia el govern socialista anterior. Queda pendent també una solució per al Zoo de València, que no pot continuar en la seua actual ubicació.

L'any 1991, uns mesos abans que començara el govern municipal de PP i UV, es va aprovar l'avantprojecte del PAU (Projecte d'Actuació Urbanística) de l'avinguda de França, que integrava un pla per als sectors XII, XIII, XIV i XV del riu, que són els situats al costat d'aquesta via. L'avantprojecte, realitzat per l'equip d'arquitectes Vetges Tu i Mediterrània, havia de ser executat i finançat per les empreses promotores i associades en el PAU, però només quatre anys després de ser aprovat ni tan sols s'han iniciat els treballs. Els tràmits acostumats en aquest tipus d'obres, després de presentar un avantprojecte, consisteixen a fer un projecte d'urbanització, que ja permet passar a executar la construcció. L'avantprojecte, segons Tito Llopis, de Vetges Tu, preveia un termini de presentació del projecte d'urbanització de sis mesos.

Això vol dir que, si no hi haguera cap problema, les obres del primer tram del riu ja haurien de ser acabades. Però hi hagué problemes: les expropiacions i la "reparcel·lació" dels terrenys s'han ajornat i han retardat també l'inici dels projectes, segons José María Ibarra, tècnic de la principal constructora del PAU. L'Ajuntament i també la societat d'empreses PAU Avenida de França, SA, es reuniran a finals de setembre, segons Ibarra, per parlar de quines són les prioritats municipals en aquest projecte. Malgrat que el rotatiu valencià *Las Provincias* anunciava fa dues setmanes que els promotors privats d'aquest projecte rebutjaven el projecte de Vetges Tu per al llit del Túria, aquest punt ha estat desmentit per José María Ibarra, que ha qualificat la informació de "notícia de farciment" sense cap fonament, encara que reconeix que el treball de Vetges Tu es pot modificar perquè només es tracta d'un avantprojecte. Segons aquell rotatiu, la intenció dels promotors era canviar el projecte perquè era un "jardí de ciment". José María Ibarra va explicar a EL TEMPS que desconeix l'origen d'aquesta definició, que considera que no es correspon amb el projecte de Vetges Tu. En el mateix sentit es pronunciava Tito Llopis, membre de l'equip d'arquitectes valencià, que qualificava la definició de contradictòria amb el projecte, ja que, com es veu a la imatge, la vegetació és realment l'element principal de l'obra. Tito Llopis defensa que al projecte no se li pot retreure res des del punt de vista econòmic perquè quan es va fer, el cost no superava les 7.000 ptes./metre quadrat, un preu que va semblar increïblement barat a arquitectes francesos que l'estudiaren. De tota manera és clar que el primer tram del riu, situat entre el Gulliver i la prolongació del carrer de Menorca (el segon pont que apareix en el gràfic i que encara no s'ha construït, com es veu a la fotografia actual que l'acompanya), hauria d'estar en procés d'execució si no acabat, després de quatre anys.

La reunió que han de celebrar el proper setembre el PAU i l'Ajuntament podria ajornar encara més l'execució d'aquest tram si es decidira substituir el projecte existent per un altre que hauria de redactar-se partint de zero. Tito Llopis creu que el problema que realment ha retardat l'execució del projecte de Vetges Tu és que la sensibilitat de la corporació municipal sobre aquest tema va canviar a partir de 1991: "Quan vam presentar l'avantprojecte, aquesta era una operació emblemàtica per la ciutat i semblava que s'havia de fer de seguida. Amb el relleu polític que ha hagut en l'ajuntament això va canviar".

La mort de l'escorxador. Vetges Tu va encarregar-se també d'un projecte de la Ge-

ANTONI PUCHADES

neralitat per fer de l'antic escorxador de València un complex esportiu, que va ser aprovat el 1993. En principi el pensament de la Generalitat era dedicar l'antic edifici a un centre cultural, però posteriorment es va considerar que els complexos esportius eren prioritaris i aquesta va ser l'orientació definitiva donada a l'escorxador, que Vetges Tu va imaginar amb una piscina i una pista de bàsquet a cada banda, allà on l'edifici havia de ser més modificat per l'estat en què es trobava. Les prioritats esportives, però, no devien ser tan urgents ja que de moment continua intacte i en progressiva degradació. Els pressupostos inicialment dedicats a aquesta obra degueren ser desviats a assumptes encara més prioritaris, suposen els arquitectes. L'actual conseller d'Educació i Cultura haurà de decidir en els propers mesos, i d'acord amb l'Ajuntament, que és el propietari de l'edifici, quina serà la definitiva utilitat que dona a l'escorxador.

Les gestions per al trasllat del Zoo de València a un espai més ample i a unes instal·lacions més dignes que les actuals s'allarguen també d'una manera que està sent causa de moltes polèmiques a causa de les condicions en què es troben els animals, qualificades de lamentables. Per ubicar el zoo, el PSOE va pensar primer en una extensió de 500.000 metres quadrats situat al primer tram urbà del riu Túria, en terrenys dels municipis de Mislata i València. L'opció va ser rebutjada i el govern municipal de València, a càrrec del PP, ofereix un terreny al mateix indret, però de 100.000 metres quadrats, l'espai que es pot cedir sense necessitat d'expropiacions. Però el Patronat i el director del zoo, Ignasi Docavo, exigeixen com a mínim el triple d'extensió, cosa que representaria més de

L'antic escorxador espera fa anys que li donen una utilitat. Des del 1993 hi ha un projecte aprovat per fer-hi un complex esportiu, però els pressupostos a l'últim sempre l'obliden.

3.000 milions de pessetes. A més, la Federació d'Associacions de Veïns, per la seua banda, s'oposa també a ubicar-lo en aquesta zona de l'antic llit del Túria per les molèsties que podia provocar. El futur del zoo es troba, doncs, en un punt mort que no fa sinó evidenciar el nul interès que desperta i ha despertat mai en les institucions i l'escassa capacitat dels seus responsables a l'hora per trobar solucions.

La Ciutat de les Ciències. El gran projecte de l'anterior Consell per donar una imatge més moderna a València i per oferir un nou espai cultural a la ciutat experimentarà també alguns canvis segons les darreres informacions filtrades a la premsa des de la Conselleria d'Economia i Hisenda, que té les competències en aquesta matèria. El cost final sumarà 50.000 milions segons els càlculs d'aquesta conselleria, el que representa quasi el doble de la xifra de 28.000 milions amb què es va adjudicar l'obra. Aquesta diferència ha estat, segons el conseller d'Economia i Hisenda, Josep Lluís Olivass, la que ha portat l'actual Consell a plantejar-se la necessitat de "reorientar" el projecte o, si més no, la seua gestió. Compartir el finançament de la Ciutat de les Ciències amb el capital privat sembla la solució que estudia el Govern valencià per executar el projecte. Aquest punt, però, ja l'havia anunciat fa mesos l'empresa València Ciència i Comunicació (Vacico), l'empresa promotora del gran complex, que assegurava que tant la torre de telecomunicacions, com el planetari i el cinema hemisfèric es finançarien amb ajudes europees i amb la iniciativa privada.

La Ciutat de les Ciències està composta, entre d'altres coses, per un planetari i un cine hemisfèric que per les seues característiques el convertiran en un dels més complets del món, ja que integra tots els sistemes multimèdia. Però l'edifici més emblemàtic d'aquest projecte és sens dubte la futurista torre de telecomunicacions ideada per l'arquitecte valencià Santiago Calatrava, convertida en tot un mite molt abans d'haver-se construït per la seua impressionant estructura, que sembla alhora desafiar i acostar-se a l'univers amb una estilitzada agulla gegant que assoleix els 382 metres d'altura.

Sobre la Ciutat de les Ciències, fonts de la Conselleria d'Economia només van indicar a EL TEMPS que els tècnics de la Conselleria estudien com abaratir el projecte, caracteritzat per un cost molt alt. La qüestió és si amb aquests retalls de pressupost el projecte urbanístic més ambiciós del cap i casal pel proper mil·lenni ho continuarà sent o si la ciutat tornarà a perdre el somni de tocar el bell cel del futur.

Àlex Milian